

Утвърдил:
/Декан/

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Геолого-географски факултет

Специалност: (код и наименование)

„География“

Г	Г	А	0	1	0	2	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	2	4	9
---	---	---	---

(код и наименование)

Етно-политически конфликти

Преподавател: доц. д-р Георги Бърдаров

Асистент: ас. Калоян Цветков

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	15
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	60
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ЕКСТ		4

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	
9.	Курсов проект	50
10.	Изпит	50

Анотация на учебната дисциплина:

В дисциплината Етно-политически конфликти се прави хронологичен, хорологичен и генетичен анализ на различните типове конфликти, свързани с човешките идентичности и религиозни права и вярвания. Етно-политическите конфликти са неотменен белег от цялото историческо развитие на човешката цивилизация. Не е имало и няма мирна епоха или територия. В днешния глобален свят, за съжаление, тези конфликти са все по-актуални и все по-определящи състоянието и бъдещето на човечеството. Етно-политическите конфликти се класифицират според генезиса и формата си на реализация, като основните са противопоставянето на етно-национална и религиозна основа. Религиозните конфликти определят дискурса на съвременната геополитическа риторика, но са едни от най-абсурдните проявления на манипулация, тъй като всички религии имат общи корени и ценностна система. Особено актуална е тематиката за геополитическия възел – Балкански полуостров, който е на границата между Европа и Азия, Запада и Изтока, християнството и исляма.

Предварителни изисквания:

- Да познават специфичните особености от География на населението и селищата и Етногеография,
- Да могат да правят анализи, свързани с Политическа география и География на религиозните общности;
- Да анализират и систематизират емпирична етно-конфесионална и политическа информация и да използват подходящи картографски способности за нейното пространствено представяне.

Очаквани резултати:

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина:

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

<p>1. Ще знаят:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Генезиса и структурата на етно-политическите конфликти; ➤ Класификацията на конфликтите; ➤ Регионалните различия в света при развитието и превенцията на етно-политическите конфликти; ➤ Ролята на държавите и участието на международните организации при разрешаване на конфликтите; ➤ Световни и регионални конфликти по оста християнство-ислям; ➤ Методите и алгоритмите за регионалния анализ на конфликтите; ➤ Динамичните модели за прогнозиране развитието на конфликтите. <p>2. Ще могат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Да анализират и разпознават конфликтите и противопоставянето на етнически и религиозни основи; ➤ Да правят геополитически прогнози за развитието на съществуващи и възникването на бъдещи етно-политически конфликти; ➤ Да изработват типови модели и мерки за разрешаване и превенция на конфликти от различни йерархични нива.
--

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Предмет, методи и задачи. Генезис и класификация на етно-политическите конфликти в света. Периодизация и успешни практики при разрешаване на конфликтите. Модели на поведение на страните в конфликтите, произтичащи от конфесионалната им принадлежност и етно-психологичните специфики и традиции.	1 ч.
2.	Методология и алгоритъм при изследване на етно-политическите конфликти в света. Значение и роля на международните организации при разрешаване и превенция на конфликтите. Политическите, икономическите и културологични блокове в Европа и пейоративните отношения, наслоили се през вековете.	1 ч.
3.	Основни принципи в конфликтологията. Типови проблеми на етническа и религиозна основа и типови решения за тяхното преодоляване.	1 ч.
4.	Генезис и структура на етно-политическите конфликти в ЕС. Зараждане на етносите в Европа през ранното Средновековие и рамките на бъдещите	2 ч.

	държави-нации. Погрешните принципи на формиране на съвременните граници в Европа след двете световни войни през ХХв. и отрицателните последици от тях. Границите като средство за манипулиране на хората, провокиране на конфликти и насаждане на омраза, страх и несигурност.	
5.	Конфликти за съхраняване на етническа и културна идентичност. Разглеждане и анализиране проблемите на малки и обезправени етнически групи в света, които се борят за съхраняване на тяхната културна идентичност, език, повече социални или политически права.	1 ч.
6.	Сепаратистки етно-политически конфликти. Сепаратистки конфликти за получаване на автономия в рамките на съществуващи държави или за отцепване от тях и създаване на нови държавни образувания.	1 ч.
7.	Генезис и развитие на сложните етнически взаимоотношения на Западните Балкани. Зараждане на взаимоотношенията между основните геополитически субекти на Балканския полуостров през Средновековието. Разпадане на Отоманската империя и формирането на Югославия. Развитие на СФР Югославия при управлението на Йосиф Брос Тито. Кървовото разпадане на Югославия през 90-те години на ХХ в. – причини и последици. Генезис, анализ и ход на бойните действия в словенския и хърватския етап на югославските войни. Босненският конфликт – пример за абсурдното разделение между народите на Балканите. Геополитическа прогноза за развитието на Постюгославското пространство.	2 ч.
8.	Британските острови и конфликтите, породени от вековната доминация на Англия. Ирландия – разделеният остров като символ на епохата на национализма в Европа (протестанти срещу католици, келти срещу викинги, нормани и англо-сакси, ирландци срещу британци, ирландци срещу ирландци). Съвременен геополитически разво̀й на остров Ирландия, след създаването на Ейре (1922 г.) и отделянето на Северна Ирландия. Терористична дейност на ИРА и прогноза за развитието на конфликтите през ХХI в.	2 ч.
9.	Ислямският радикален тероризъм и заплахите му за развитието на Близкия изток и Европа. Зараждане на ислямския радикален фундаментализъм. Радикални ислямски групировки –	2 ч.

	идеология и дейности. Терористични актове и последствия.	
10.	Геополитическа и етно-демографска прогноза за развитието на България, Европа и света. Прогнозни модели за геополитическо и етно-демографско развитие на основните геополитически субекти в света.	2ч.
Теми - упражнения		
1.	Средиземноморието - контактна точка на цивилизации и проводник на много конфликти.	1 ч.
2.	Периферията на Русия между съветското минало и европейското бъдеще.	2 ч.
3.	Геостратегически полуси в Кавказ – (440 000км ² , 28 етноса от три езикови семейства и четири големи религии, 11 действащи етно-конфесионални конфликти).	1 ч.
4.	Кюрдите – най-големият етнос, който няма и никога не е имал собствена държава.	1 ч.
5.	Реално ли е европейско бъдеще на Турция без разрешаване на кюрдския и северно-кипърски проблеми.	2 ч.
6.	Велика Албания – мит отвъд реалността.	1 ч.
7.	Балканската Голгота Македония – история, съвременен състояние и прогноза за развитието.	2 ч.
8.	Ролята на петата власт при отразяване и разрешаване на етно-политически конфликти.	2 ч.
9.	Формирането на Ислямска държава в Близкия изток – причини, манипулации и последствия за света.	1 ч.
10.	Прогнозни геополитически сценарии за развитието на конфликтите в света. Общи и различни моменти в моделите на Збигнев Бжежински, Самюел Хънтингтън, Джереми Рифкин, Карл Казер и др. Визии за бъдещето на света през втората половина на ХХв.	2 ч.

Конспект за изпит

№	Тема:
1.	Теоретико-методологични основи при анализиране генезиса, развитието и разрешаването на етно-политическите конфликти
2.	Основни принципи на конфликтологията
3.	Генезис и структура на етно-политическите конфликти в ЕС
4.	Ирландският конфликт – история, практики, модели за разрешаване, съвременно състояние

5.	Средиземноморието – контактна точка на цивилизации и проводник на конфликти
6.	Имиграцията от развиващия се свят и сериозните демографски, социални и политически последици от нея за Европа
7.	Генезис и развитие на сложните етнически взаимоотношения на Западните Балкани.
8.	Политически проблеми по оста Турция-Европейски съюз. Очаквано развитие.
9.	Сравнителен анализ по региони на съвременното състояние на най-тежките конфликти и прогнози за тяхното развитие.
10.	Ислямският радикален тероризъм и хибридните воители в света.

Библиография

1. Бретон, Р., Етнополитика, София, 2002
2. Бърдаров, Г., Иммиграция, конфликти и трансформация на идентичности в Европейския съюз, изд. Едикта, С., 2012
3. Госийо, Жан-Франсоа, Власт и етнос на Балканите, София, 2004
4. Гъдев, Н., Защо високопланинските райони са постоянни огнища на регионални конфликти – Паметен сборник, С., 2009
5. Гър, Т.Р., Народи срещу държави, рискови малцинства през новия век, София, 2002
6. Джордано, Кр., Власт, недоверие и наследство, София, 2006
7. Дюлгерова, Н., Кавказки гамбит, София, 2009
8. Дюлгерова, Н., Границите в Кавказ, София, 2007
9. Д'Анкос, Е., Евразийската империя, София, 2007
10. Карастоянов, Ст., Политическа география, геополитика, геостратегия, С., 2003
11. Карастоянов, Ст., Балканите – геополитически анализ. География и геополитика. Т.2 С, 2002г.
12. Карастоянов, Ст., Косово. Геополитически анализ. С, 2007
13. Кронин, М., История на Ирландия, София, 2007
14. Макормак, Дж., История на Ирландия, София, 2006
15. Мете, С., История на албанците, от илирите до независимо Косово, София, 2007
16. Рифкин, Дж., Европейската мечта, София, 2005
17. Русев, М., Анатомия на глобалното геополитическо противостояне – Военен журнал, 2, 1994.
18. Русев, М., Геополитическа традиция в Русия – минало и настояще – Военен журнал, 1, 1995.
19. Смит, Ан., Националната идентичност, София, 2000
20. A Study of Growth and Decline, Oxford, 1997
21. Bavinck, M., Pellegrini, L., Mostert, E., 2014, Conflicts over Natural Resources in the Global South: Conceptual Approaches. CRC Press

22. Coyle, J., 2018, *Russia's Border Wars and Frozen Conflicts*. Springer International Publishing
23. Gezim, V., 2017, *Shaping Peace in Kosovo : The Politics of Peacebuilding and Statehood*. Palgrave Macmillan
24. Pitkänen, P., Korpela, M., Aksakal, M., Schmidt, K., 2018, *Characteristics of Temporary Migration in European-Asian Transnational Social Spaces*. Springer International Publishing
25. Popkova., E., 2017, *Russia and the European Union: Development and Perspectives*. Springer International Publishing
26. The Nation Europe and the World, Oxford, 2004
27. Transnational Identity in EU, Graz, 2006
28. Tugdar, E., Serhun, A. 2018 *Comparative Kurdish Politics in the Middle East: Actors, Ideas, and Interests*. Palgrave Macmillan
- Sideri, S., Roupakia, L. , 2017, *Religions and Migrations in the Black Sea Region*. Palgrave Macmillan

Дата: 22.01.2018

**Съставил: доц. д-р Георги Бърдаров
ас. Калоян Цветков**